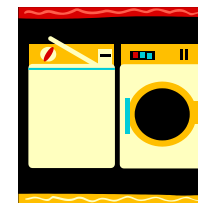

**Hias er en
miljøbedrift som
bidrar til livskvalitet
for alle, hver dag.**

Kort om Hias IKS

- Etablert 1974

- Fire eiere

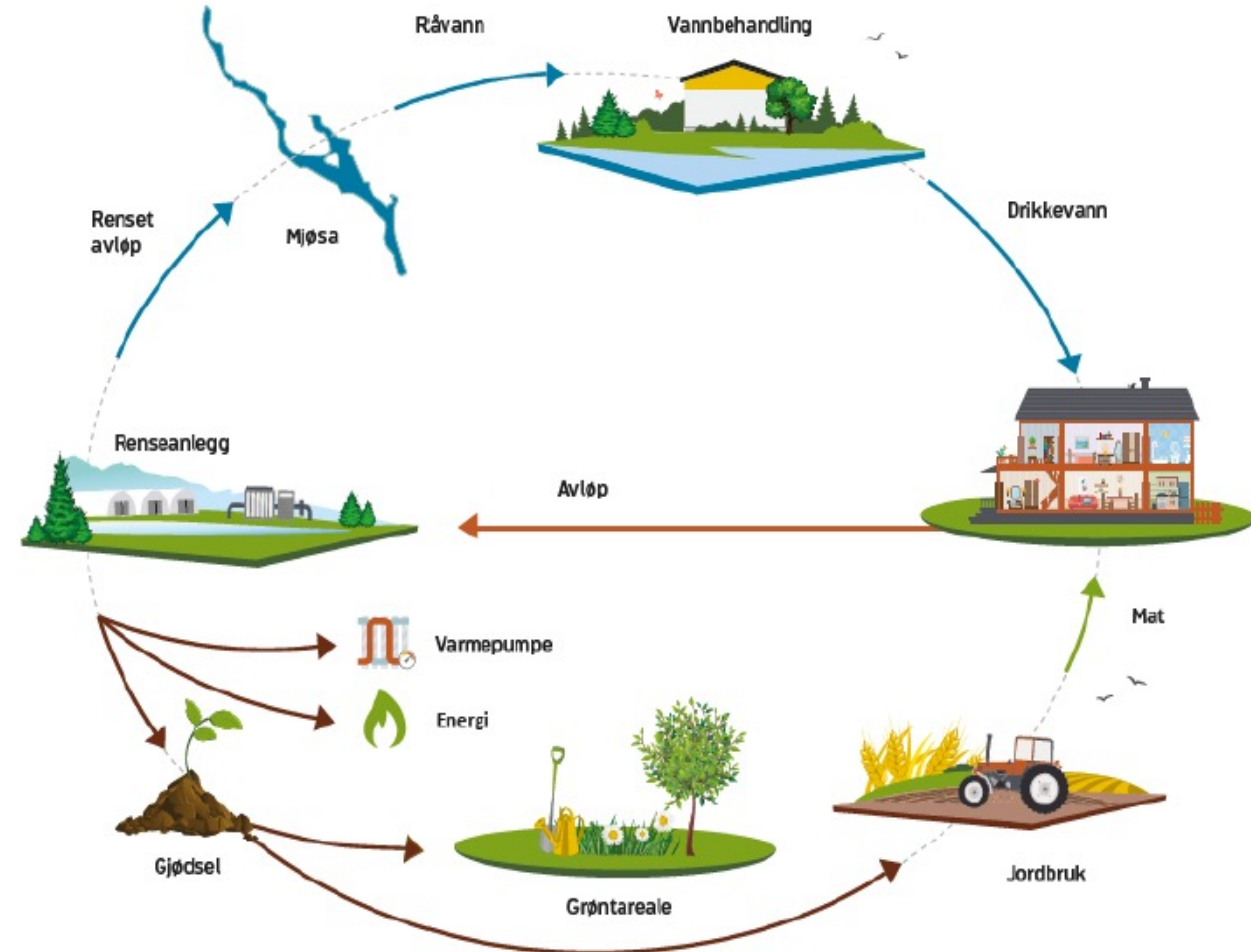
- 55 ansatte

- Omsetning 220 MNOK

- Investeringsomfang 70 MNOK

- Vann til ca 60 000 personer (6 000 000 m³)

- Renser avløp tilsvarende ca. 120 000 pe.

Hias avløp

Hvert sekund året rundt mottar avløpsrenseanlegget i Ottestad i gjennomsnitt 250 liter urensset avløpsvann fra husholdninger og næringsliv.

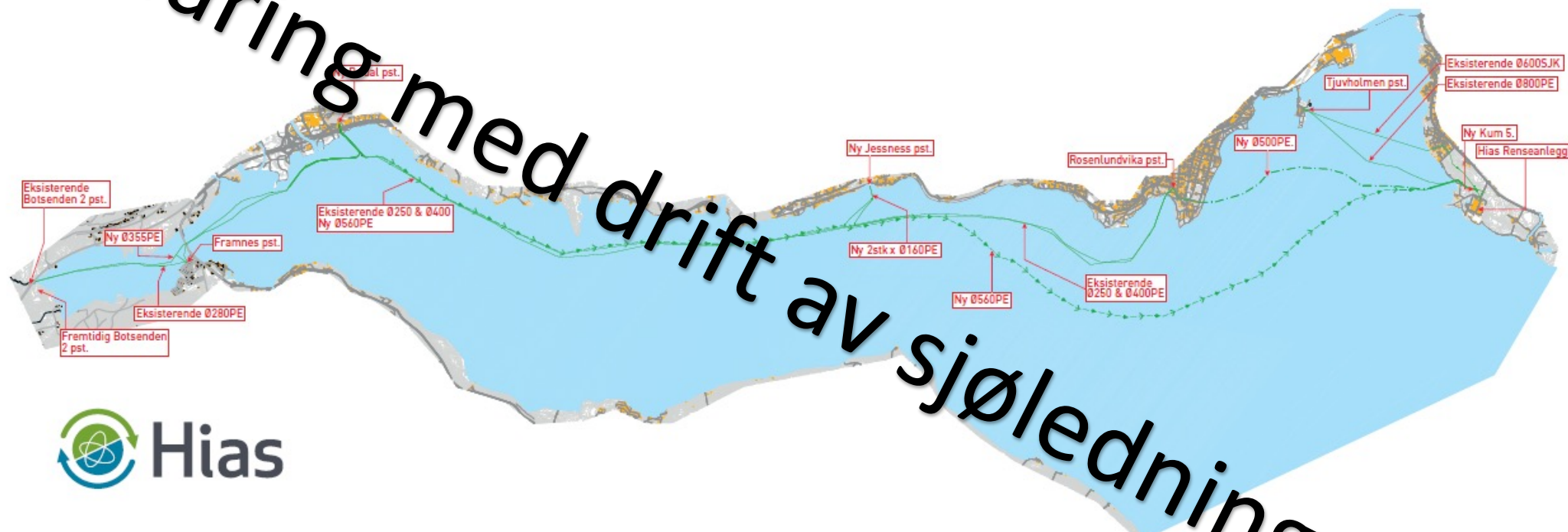
Hias eier, drifter og vedlikeholder:

- Avløpsrenseanlegget i Ottestad
- Ca. 140 km overføringsledning, 65 prosent av avløpsnettet er sjøledninger
- 11 pumpestasjoner
- 6 målestasjoner

Hvert sekund året rundt mottar avløpsrenseanlegget i Ottestad i gjennomsnitt 250 liter urensset avløpsvann fra husholdninger og næringsliv.

Brumunddal – Hias renseanlegg

Sjøledninger i Mjøsa

Hovedledning: Brumunddal avløpspumpestasjon til Hias RA
Ø 560 PE 100 SDR 11. Lengde: 16 km. Kapasitet: 250 l/s ved 9,2 bar trykk.
Ledningen er belastet med betonglodd for å tåle 70 % luftfylt ledning.

Materialbruk for sjøledning:

- 1652 tonn PE-materiale til ledningene. Det vil si 49 kg pr innbygger i Ringsaker kommune
- 5500 tonn betong til loddene. Det vil si 165 kg pr innbygger i Ringsaker kommune

Reserveledninger: Brumunddal avløpspumpestasjon via Rosenlundvika/ Storhamarstranda til Hias Renseanlegg

Ø 250 PEH, lengde = 12 km. Avtrappende trykkklasse fra PN 10 til PN4.
Ø 400 PEH, lengde = 12 km. Avtrappende trykkklasse fra PN 10 til PN4.
Ø 500mm PE100 SDR11, L= 3,65 km (reserveledning fra Storhamarstranda til Hias RA) Kapasitet på reserveløsning: 160 l/s

Brumunddal Pumpestasjon

Maskin:

Hovedpumper: SP01-SP02. Disse pumper ut på ny Ø 560mm sjøledning. Hidrostral Horizontal-pumper/skruesentrifugalpumpe
Q-maks: 250 l/s
Motor: 355 kW
Løfte høyde: 92 m/Vs (9,2 bar)

Reservepumper SP03-SP04. Disse pumper ut på eksisterende Ø 250mm & Ø 400mm sjøledninger, som er back up for Ø 560.
Hidrostral Horizontal-pumper/skruesentrifugalpumpe
Q-maks: 160 l/s
Motor: 250 kW
Løfte høyde: 65 m/Vs (6,5 bar)

Brumunddal Pumpestasjon

Byggstart: 01.02.2016.
Satt i drift: 15.01.2017.

Bygg:

Areal bygg over 3 plan er på totalt 560 m²
Lengde: 15,3 m
Bredde: 17,7 m
Total høyde pst:13,5 m
Sump størrelse: 240 m³
Bygget har balansert ventilasjon med varmepumpe (luft/glykol). Bygget har også miljøavtrekk (kullfilter og Photox).

Erfaring med drift av sjøledninger siden 1991

Forutsetninger fra prosjekteringen til driftsfasen

Selvrens

Maksimalt pumpetrykk på SDR 11 pumpeledning.

Luft som samler seg i høybrekk.

Rampe tid på pumpene opp og ned kjøring.

Overvåking og drift av sjøledninger

Kontroll på begroing av ledningen måling av trykk ved faste mengder.

Selvrensesykluser for å hindre begroing

Pluggkjøring

Lekkasje kontroll

Resultat av god drifting.

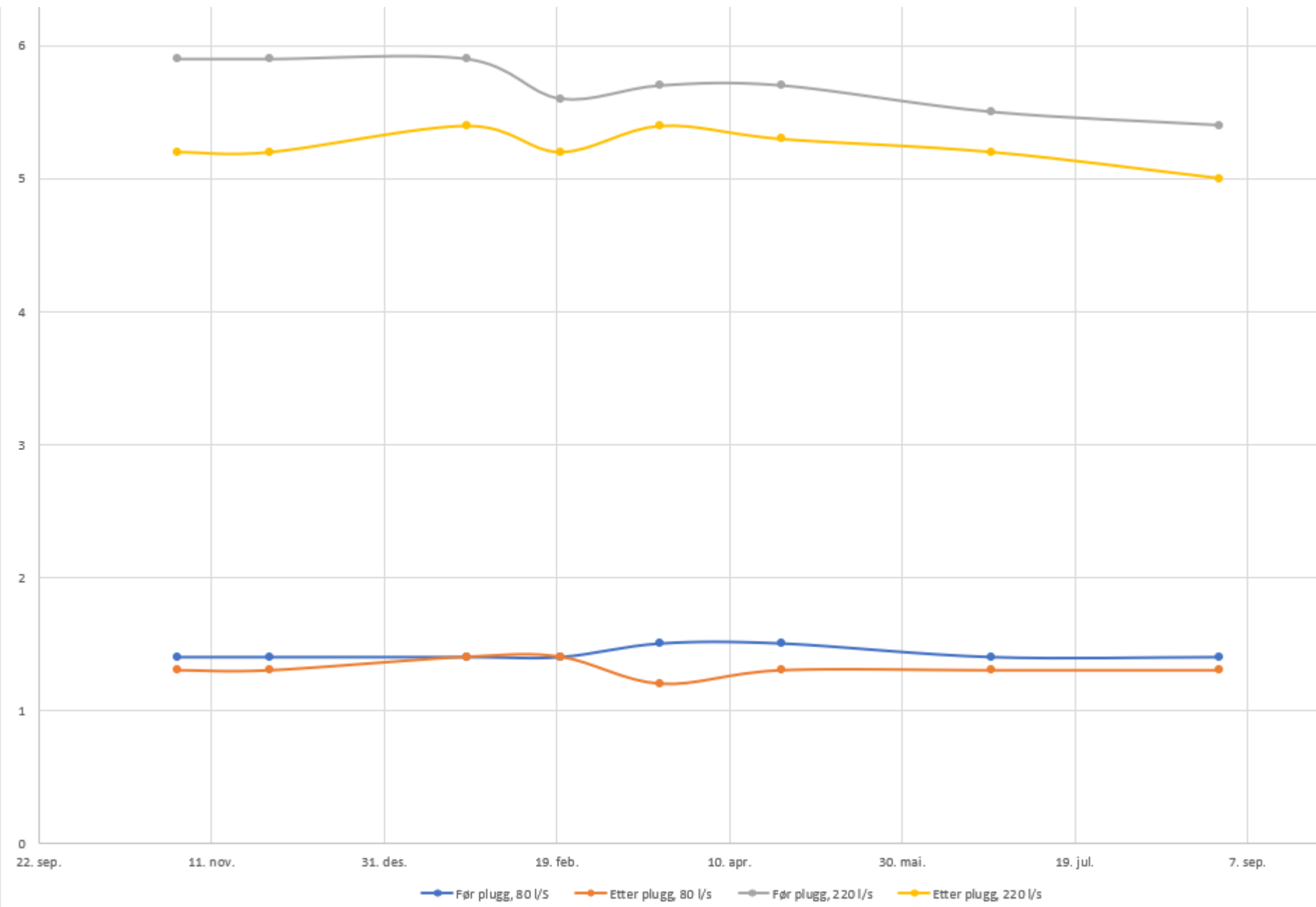
Energi effektive pumpeanlegg.

Lite produksjon av H₂S på nettet.

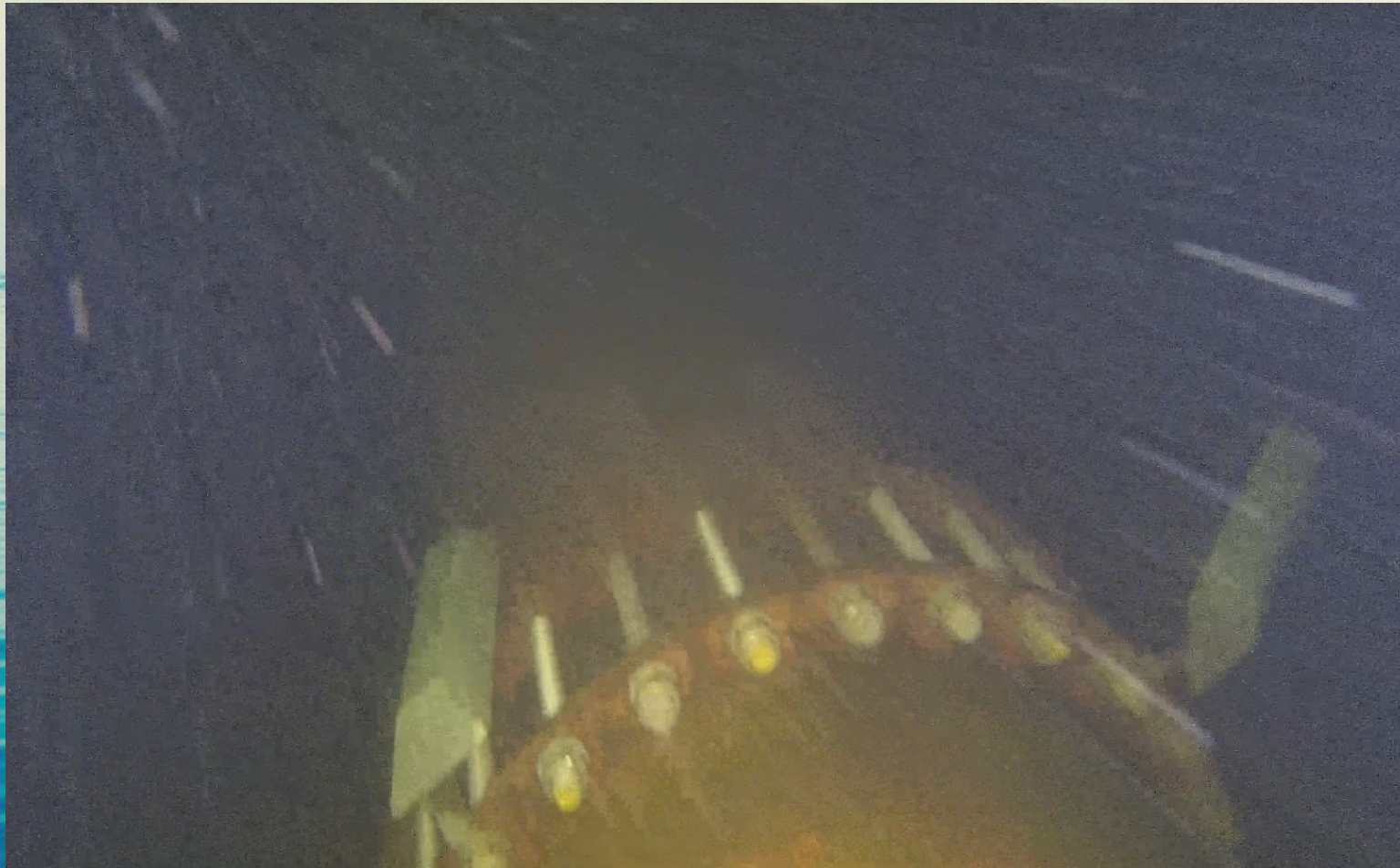

Økt levetid på anlegget.

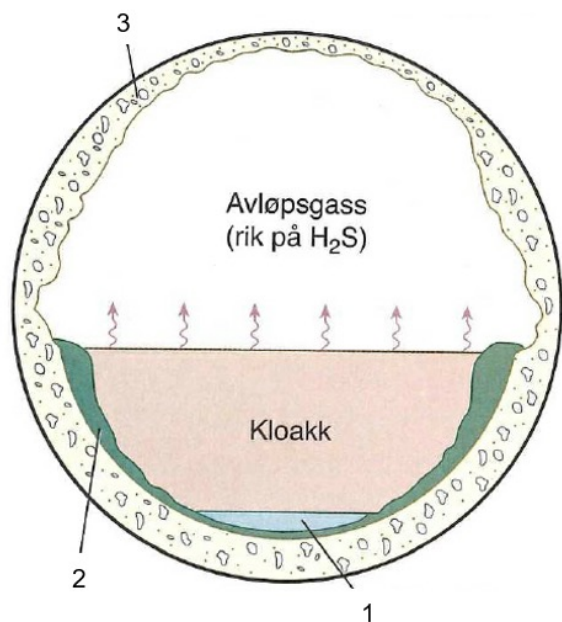

ROV kontroll hvert 5 år

Logging av H₂S i kum og ledninger

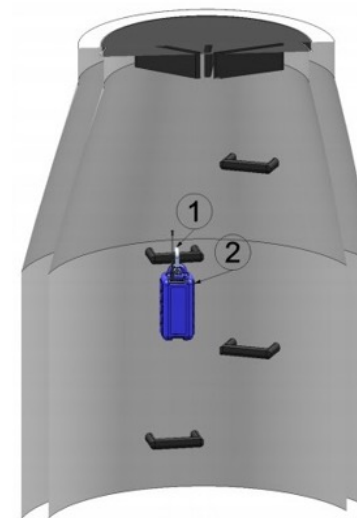
- Pluggkjørings effekt på H₂S
- Vi har prøvd Nutrinox
- Vi har prøvd O₂

Punkt 1: Avsatt materiale

Punkt 2: Slamaktig belegg som kan inneholde store mengder anaerobe bakterier. Disse omdanner svovelforbindelser i avløpsvannet til blant annet H₂S.

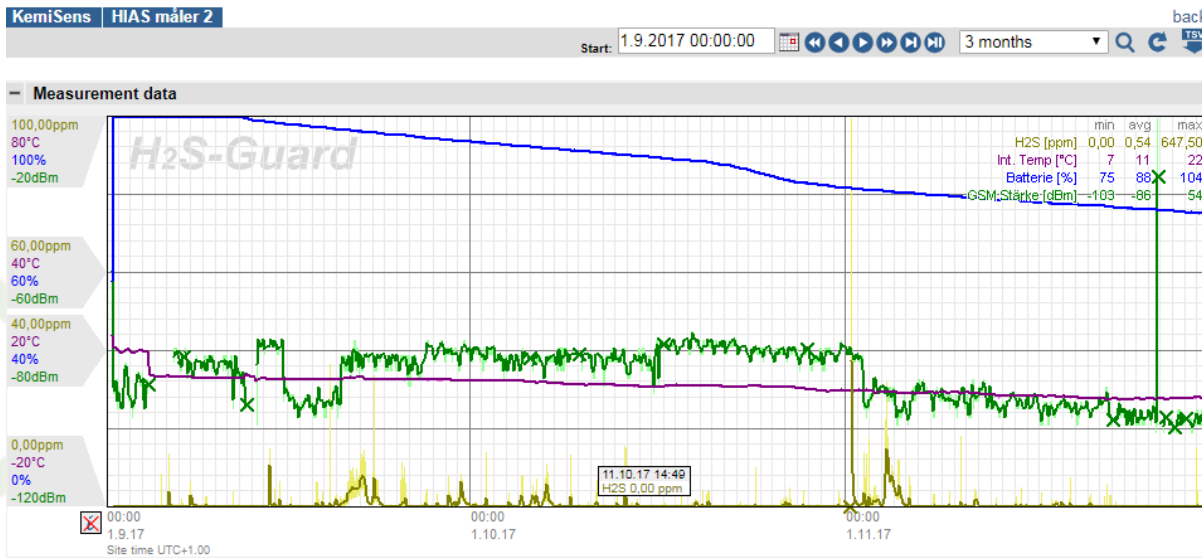
Punkt 3: Kondens som inneholder aerobe bakterier. Disse omdanner H₂S til svovelsyre (H₂SO₄)

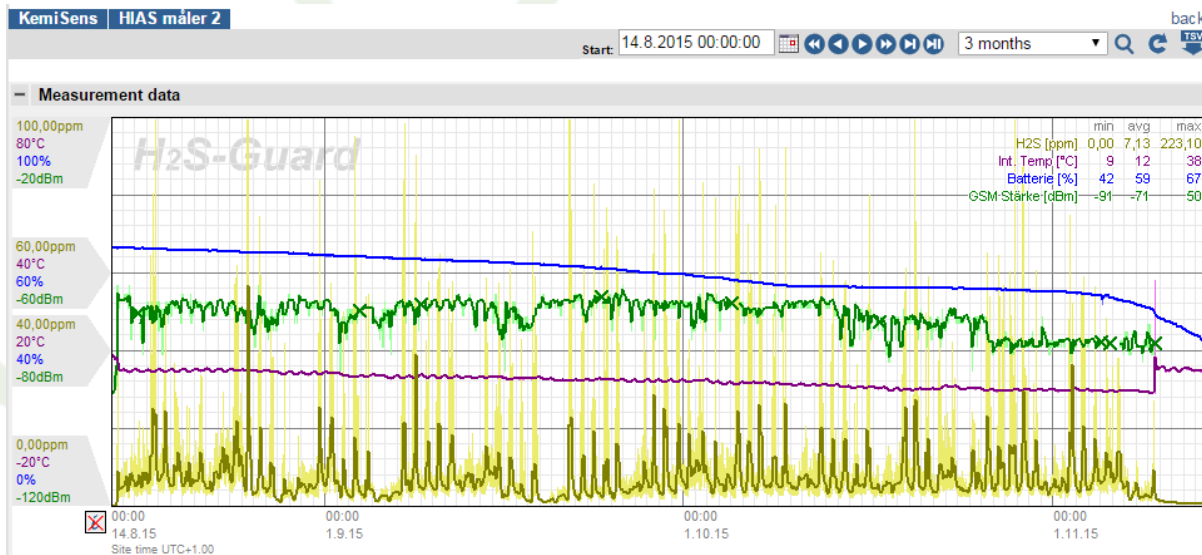
Figur 2 - Til venstre vises H₂S-logger og til høyre vises prinsippskisse for plassering av logger i kum

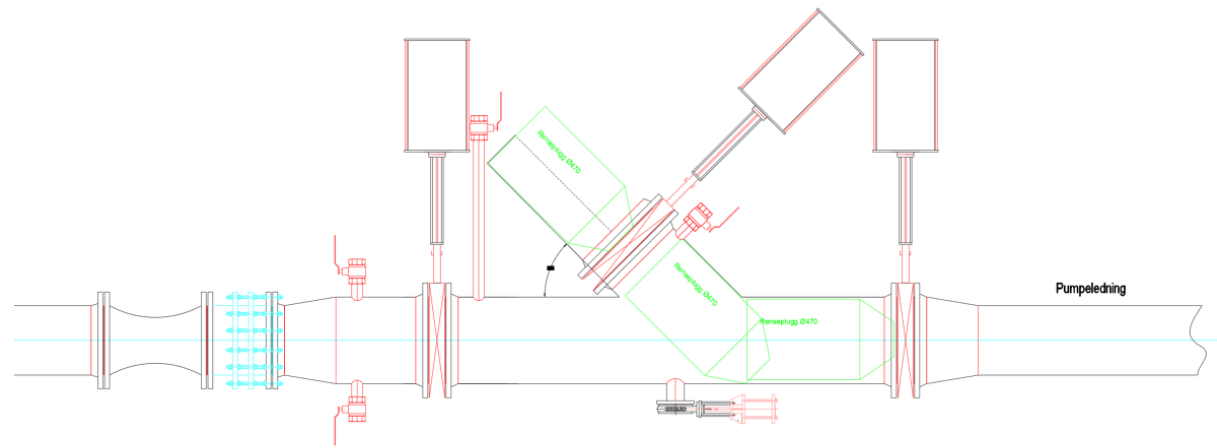
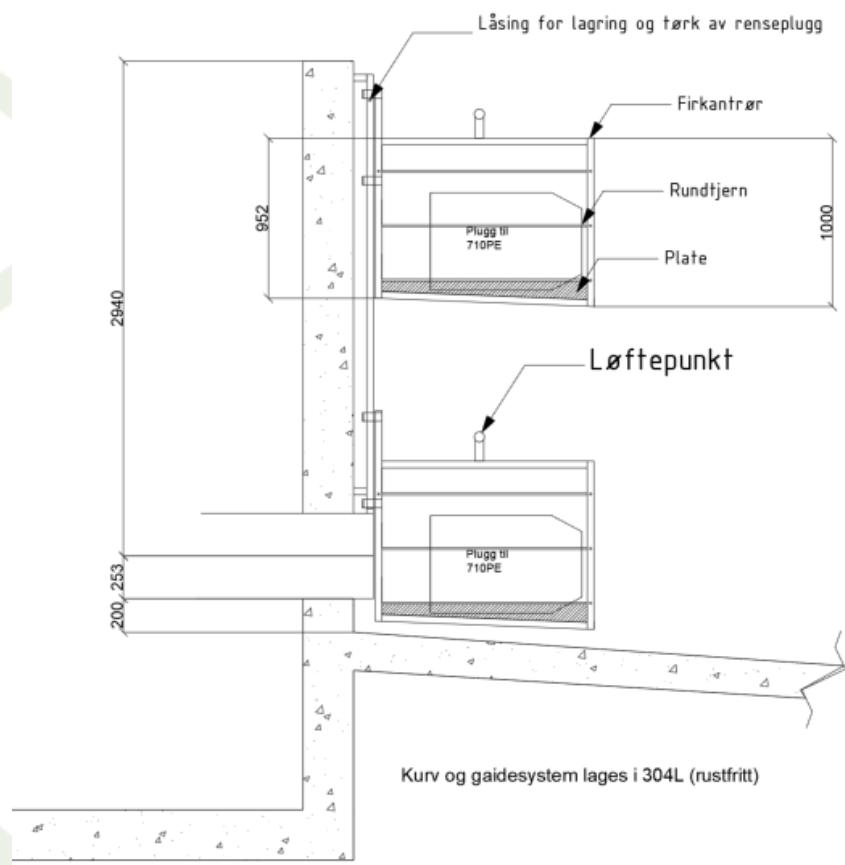
H₂S logging kum 5 sjøledning

H₂S logging land ledning kum 35

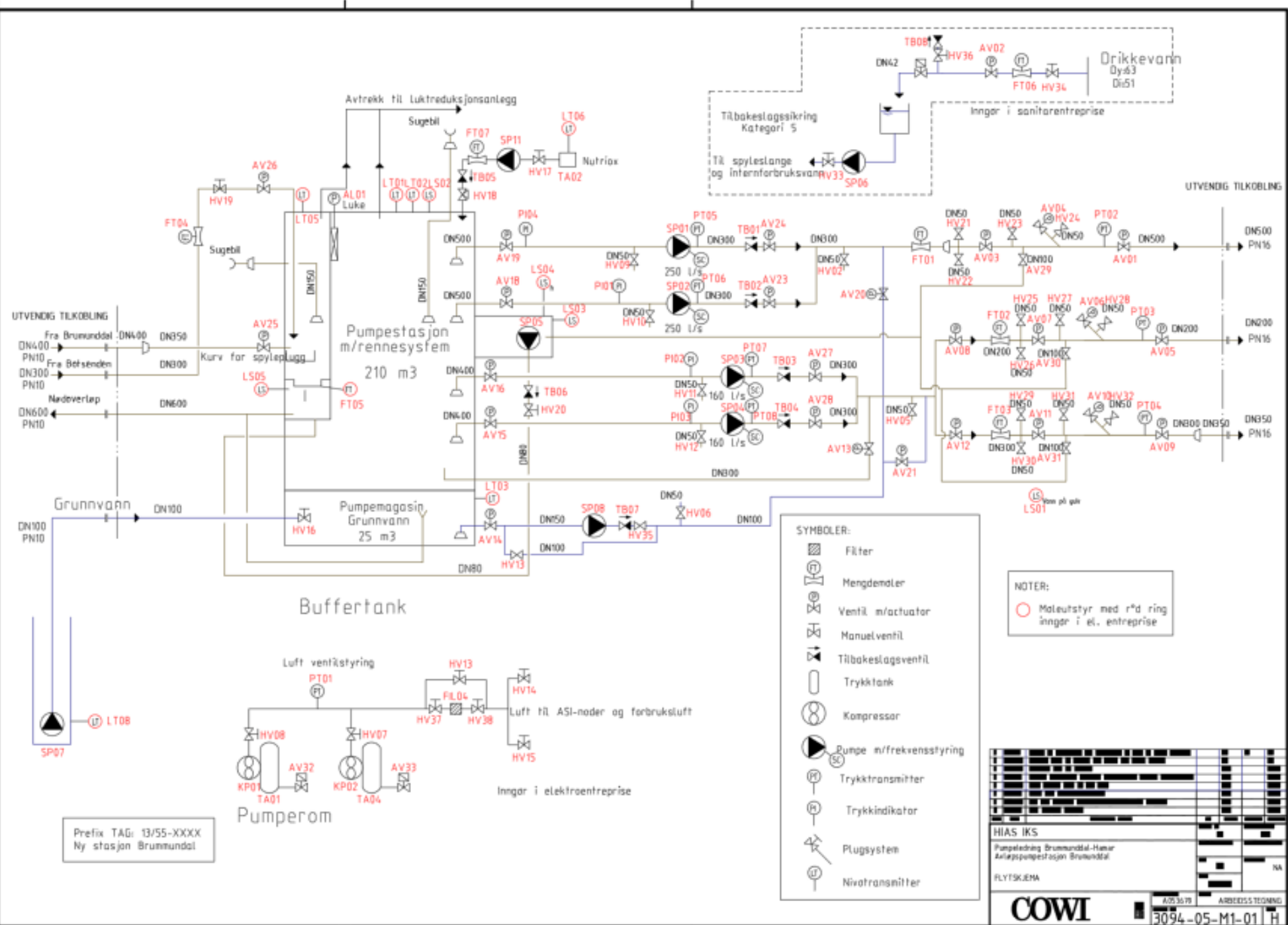

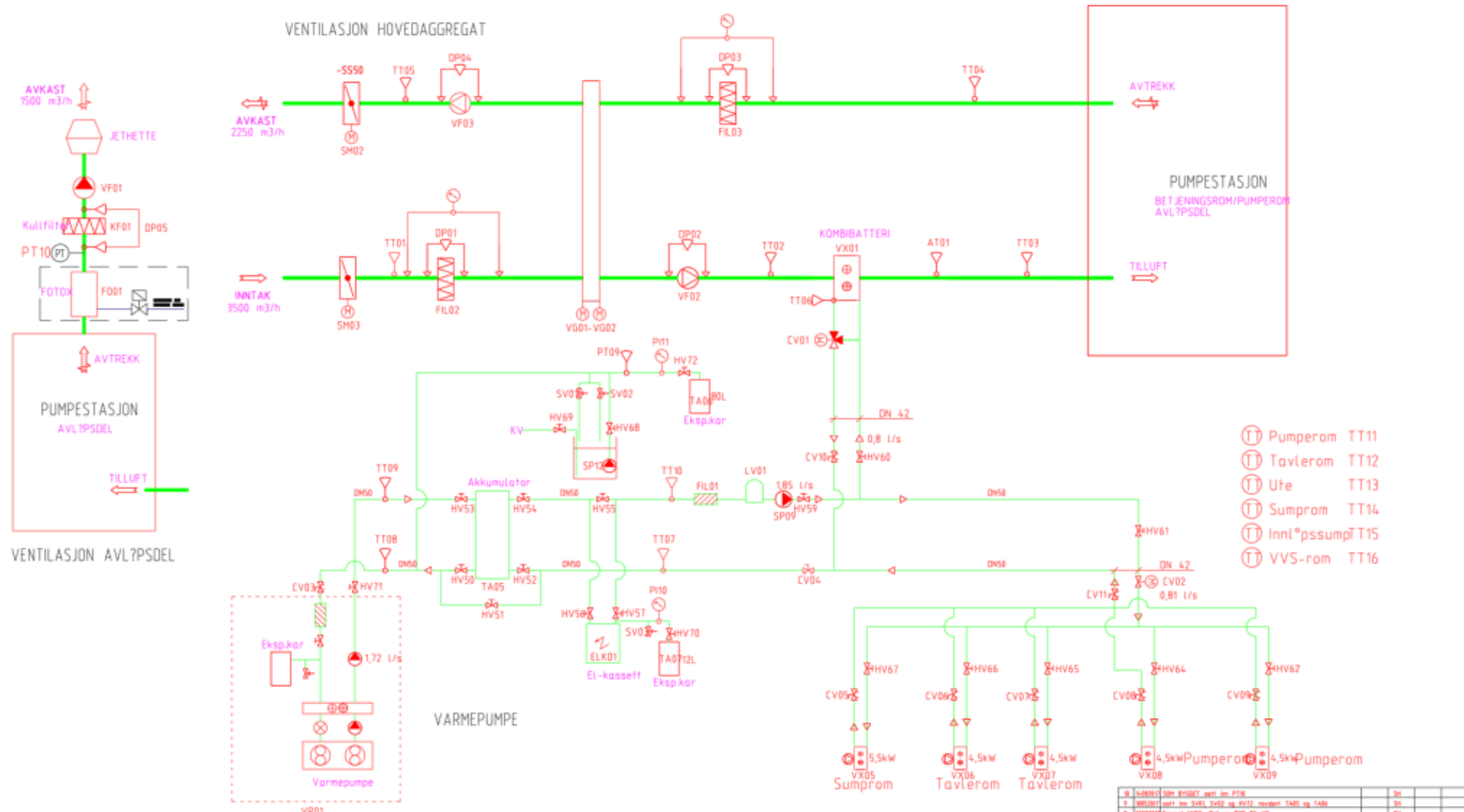
Utforming av anlegg i forhold til drift og HMS

Filnavn: C:\1. Steinar_2020\Aulofstad_Arkiv\Avlån\Brumunddal_Ps\1\Teoprosier_Ny_pumpestasjon_PRF\3094-05-M1-01_REV_H_211116_Flytskema.dwg Xref: Formati: A3

1	2402012	SDM BYGGET	sett inn P118	SD	
2	2402012	SDM BYGGET	sett inn SVL1 SVL2 og SVT1 respekt. TAD5 og TAD6	SD	
3	2402012	Fjernet H208	⊕/⊖ inn B08 TL 1/3	SD	
4	2402012	SDM BYGGET		SD	
5	2402012	SDM BYGGET	sett inn K01 og K02 respekt. K01 og K02	SD	
6	2402012	SDM BYGGET	sett inn ELK01 og ELK02 respekt. ELK01 og ELK02	SD	
7	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA07 T12L	SD	
8	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA05	SD	
9	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA09	SD	
10	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA08	SD	
11	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA06	SD	
12	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA04	SD	
13	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA03	SD	
14	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA02	SD	
15	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA01	SD	
16	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA00	SD	
17	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA00	SD	
18	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA00	SD	
19	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA00	SD	
20	2402012	SDM BYGGET	sett inn TA00	SD	

HIAS IKS		SAKRE/ELUM	RIE
Pumpeledning Brunumiddel - Hamar		RIE	
Anl?psumpstasjon		RIE	
Flyt?systemskjema		VVS	NTS
Ventilasjon og varme		24-012011	
COWI		A/053679	SDM BYGGET
3094-06-V1-09		10	

Sammen om et bedre miljø

Viktig med beredskapsplaner og beredskapsavtaler for sjøledninger